

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

VELFÆRDSTEKNOLOGI OG KOL

KOL

Målgruppe:

Social- og sundhedshjælpere

Indhold:

Om KOL (Kronisk Obstruktiv Lungesygdom)

Forebyggelse

KOL, rygning og andre årsager

Observationer og handlinger

Videofilm:

Til dette modul hører en videofilm.
Scan koden med din mobiltelefon
og se filmen.

OM KOL (KRONISK OBSTRUKTIV LUNGESYGDOM)

KOL er en alvorlig lungesygd-
dom, og man regner med, at
mellem 200.000 til 400.000
danskere har sygdommen
lige nu med ligelig fordeling
mellem mænd og kvinder.

Sygdommen udvikler sig snigende over mange år og en del borgere/patienter kan få behov for iltbehandling i hjemmet. KOL kommer ind på fjerdepladsen som dødsårsag. Indirekte og direkte forårsager KOL ca. 5.550 dødsfald om året, og 10% af Danmarks sundhedsudgifter går til behandling, pleje og forebyggelse af KOL.

KOL, RYGNING OG ANDRE ÅRSAGER

Over 85% af mennesker med KOL har røget eller ryger fortsat, men en del har KOL som følge af deres arbejde: støv i landbrug og byggeri. Der kan også være en arvelig årsag. Man kan med andre ord ikke sige, at fordi et menneske har KOL, skyldes det med sikkerhed rygning.

FAKTA OM CIGARETTER:

- * En cigaret indeholder ca. 4000 kemiske stoffer
- * Stofferne er skadelige og kan medvirke til udvikling af kroniske sygdomme
- * Ødelægger luftvejene og lungerne
- * "Brænder" fimrehårene af
- * Blodets evne til at transportere ilt i kroppen svækkes
- * Nikotin i tobakken er stærkt vanedannende

Obstruktive luftveje giver vejtrækningsproblemer

I sygdommens navn indgår ordet obstruktiv, og det betyder, at den KOL-syge har svært ved at trække vejret. Årsagen er delvist ødelagt lungevæv og forsnævrede luftrør (bronkier).

FOREBYGGELSE

Man kan ikke forbedre tilstanden i de ødelagte bronkier og lunger, men man kan forebygge, at sygdommen udvikler sig yderligere. Her er flere muligheder, som du kan støtte:

1. Borgeren/patienten kan med livsstilsændringer gøre meget for sig selv: mere motion, træning af vejtrækningen, kostomlægninger, men først og fremmest rygestop, hvis man fortsat er ryger. Alle KOL-syge skal have medicin resten af livet, så det er vigtigt at borgeren/patienten tager sin medicin, som foreskrevet af lægen. Som sundhedsfaglige spiller vi en vigtig rolle i at styrke borgerens/patientens empowerment (evne til at hjælpe sig selv).
2. Aktiv brug af TeleKit til selvmonitorering: her observeres og registreres iltmætning, puls, blodtryk og vægtændringer. Faldende iltindhold i blodet (saturation), mere opspyt (ekspektorat) og ændring i farven på slimet osv., kan være tegn på en begyndende forværring (eksacerbation)

Vores rolle

Som sundhedsfaglige er vi utrolig vigtige for borgeren/patienten med KOL. Vi kan understøtte livsstilsændringerne, og vi kan hjælpe med at anvende TeleKit. Og i det hele taget observere og bringe vores observationer videre til sygeplejersken eller social- og sundhedsassistenten.

Patientforeningens rolle

Patientforeningen er en vigtig støtte for borgeren/patienten med KOL. Danmarks Lungeforening arbejder professionelt for bedre forhold til mennesker med lungesygdomme. Foreningen er til for medlemmerne og tilbyder bl.a. rådgivning, netværksgrupper og lokale aktiviteter for lungepatienter og deres pårørende. Derudover kan du som sundhedsprofessionel finde pjecer og informationsmateriale. Læs mere på www.lunge.dk.

Har du spørgsmål til foreningen kan du skrive til info@lunge.dk eller ringe på tlf. 38 74 55 44.

OBSERVATIONER OG HANDLINGER

Social- og sundhedshjælper

Observationer:	Handlinger:
<ul style="list-style-type: none">* Bruger borgeren/patienten sit TeleKit?* Er der mere åndenød, hoste eller opspyt end normalt?* Har farven ændret sig på slimet?* Bruges vejtrækningsteknikker?* Tages inhalationsmedicin før aktivitet?* Er der mere træthed end vanligt?* Spiser borgeren/patienten tilstrækkeligt?* Deltagelse i aktiviteter/træning?* Har borgeren/patienten brug for mere hjælp?* Ryger borgeren/patienten?	<ul style="list-style-type: none">* Har du handlet på dine observationer?* Har du orienteret sygeplejersken eller social- og sundhedsassistenten?* Har du motiveret borgeren/patienten til empowerment i dag?